

■ Pat en Ed Manning-Emmert krijgen op Urk het verhaal te horen over de noodlanding van uncle Wallace.

Familie van oorlogspiloot Wallace Emmert bezoekt Urk Eindelijk: verhaal compleet

Toen Robert Hofman van Stichting Urk in Oorlogstijd op 15 april een lezing hield over de noodlanding van een bommenwerper vlakbij Urk, piekerde een 71-jarige vrouw in Amerika hoe ze er ooit achter kon komen waar het kapotgeschoten vliegtuig van haar oom Wallace Emmert in 1943 veilig aan de grond was gekomen. Haar zoon en Google brachten uitkomst. Hij kwam via internet terecht op de lezing van Hofman en stuurde meteen een mailbericht. Slechts een paar weken later stonden Pat Manning en haar man Ed (ook 71) op de kavel van de noodlanding.

Het gezelschap legde de route af, die uncle Wallace in 1943 noodgedwongen moest gaan. Eerst werd hij samen met zijn eveneens gewonde collega Walter Fox in een boot naar de sluisput gebracht. „Dat stuk kan hij zich nog herinneren. Hij weet bijvoorbeeld dat er aan boord twee Duitsers waren en drie Nederlanders.” Hofman kon haar de namen van twee van de drie Nederlanders geven: Maarten Schraal en Joh. Gerssen (de Bie). De route besloeg ook de triomfopocht van de Duitsers met de twee gevangenen Amerikanen door het dorp naar het Wapen van Urk, vanwaar ze de volgende dag vervoerd werden naar Amsterdam. „Ik denk niet dat mijn oom die parade bewust meemaakte. Hij heeft het er in ieder geval nooit over gehad. Wat hij zich wel goed kan herinneren is het moment waarop de Duitsers hem aantroffen bij het vliegtuig en één van hen zei: ‘de oorlog is over voor jou’. Dat bleek ook wel, want later werd hij afgekeurd voor het leger en in 1944 keerde hij terug naar zijn dorp Madera in Californië. Hij was populair daar, want oom Wallace was een joviale en graag geziene jongen. Ze vonden hem een oorlogsheld en vierden zijn terugkeer groots. Niet snel na zijn terugkeer ging hij weer aan het werk op de boerderij en trouwde hij met mijn tante.”

Wallace verbleef na zijn nachtelijke verblijf op Urk elf weken in het Koningin Wilhelmina Gasthuis en daarna nog een tijd in Lazaret,

Obermassfeld. Over die periodes kan hij zijn nichtje Pat meer vertellen, te meer omdat één van de verpleegsters in het Koningin Wilhelmina Gasthuis een goede vriendin werd, ene Elisabeth. „Mijn oom bleef lang contact houden met de bevriende verpleegster en vernoemde zelfs zijn oudste dochter naar haar, door te kiezen voor Elizabeth als tweede naam. In de jaren vijftig kwam deze verpleegster bij hem op bezoek in Amerika. Heel bijzonder”, zegt Pat.

Enthousiasme

Het gezelschap bezocht afgelopen woensdag ook nog de Botterschuur, waar drie van de collega's van Wallace Emmert een dag ondergedoken zaten na de noodlanding. Het museum, de vuurtoren en het Kerkje aan de Zee konden eveneens rekenen op een bezoek van het Amerikaanse gezelschap. Pat zegt: „Wat een pittoresk dorp. Genieten.” Binnenkort keert ze met haar man terug naar Amerika en tot die tijd houdt ze familie via e-mails op de hoogte van alle wetenswaardigheden.

den. „Onze familie reageerde met groot enthousiasme op wat we allemaal konden vertellen. Eindelijk hebben we het verhaal compleet. Mijn neven en nichten zouden mijn oom meteen op de hoogte brengen van al het nieuws. Natuurlijk zijn er nog vragen die ik oom Wallace kan stellen. Over de handschoenen die hij als blijk van waardering gaf aan Joh. de Bie bijvoorbeeld en over de triomftocht, maar over het algemeen is iedere vraag na ons bezoek aan Urk beantwoord. Diep respect voor de mensen van Urk in Oorlogstijd. Wat een fantastisch werk hebben zij geleverd. Zonder hen hadden we het waarschijnlijk nooit geweten.”

Tot slot: „Mijn oom is nu 98 jaar - zelf zegt hij altijd met nadruk: ninety-eight and an half - maar is nog steeds dankbaar voor de hulp die hij kreeg na zijn noodlanding. De Nederlanders, waaronder dus ook Urkers zoals nu blijkt, waren goed voor hem, maar ook de Duitsers. Hij zegt het regelmatig: ‘er waren ook goede Duitsers’. Van haat is bij hem dan ook geen sprake.”

■ Wallace Emmert, de piloot van de B-17 bommenwerper die in 1943 een noodlanding maakte bij Urk.

Afgelopen woensdag was het Amerikaanse stel op Urker bodem om met eigen ogen het verhaal van uncle Wallace te zien. Alhoewel, heel veel verhaal was er niet. „De generatie van oom Wallace praatte nooit over de oorlog en daar kwam bij dat mijn oom tijdens de noodlanding gewond en bewusteloos was. Zo af en toe kwam hij bij, dan zakte hij weer weg. Hij heeft een paar herinneringen aan die dag, maar niet heel veel. Over Urk heeft hij nooit gesproken bijvoorbeeld.”

Terug in de tijd, naar de periode waarin de Amerikaanse regering haar mannen en jongens opriep om voor een carrière in het leger te kiezen, om oorlog te voeren tegen Duitsland en Japan. Pat vertelt: „Mijn vader bleef achter op de boerderij, maar drie van zijn broers gingen het leger in. Op een gegeven moment kreeg de hechte familie bericht dat Wallace vermist werd in Europa en dat hakte er bij mijn vader zodanig in dat hij een paar

keer buiten westen raakte. Doktoren konden geen oorzaak vinden en vlak voor zijn dood hoorde ik hem aan zijn arts vertellen dat het de stress en de onzekerheid van die tijd geweest moet zijn. Dat was het moment waarop ik me serieus afvroeg: ‘wat is er allemaal gebeurd en wat is het verhaal van oom Wallace?’”

Kavel

Afgelopen woensdag gingen Pat en man Ed op pad met Robert Hofman en Pieter Hoekstra van Stichting Urk in Oorlogstijd en Hans Crebas, nauw betrokken bij het onderzoek naar de B-17 bommenwerper. Ze bezochten de kavel waarop de noodlanding plaatsvond en bekeken het gedenkteken dat er staat, ter nagedachtenis aan de gebeurtenis op 8 oktober 1943. „Dat maakte me emotioneel, vooral om de naam van mijn oom te zien”, vertelt Pat. „Maar niet alleen dat, ook onze tocht door Urk. Wat een prachtig dorp.”

Geborgen in de polderklei

Onlangs kwam het boek ‘Geborgen in de polderklei’ uit. Auteur Bert Wijs behandelt in het boek twaalf vliegtuigen die in de oorlog in de polder neerstortten of een noodlanding maakten. Ook voor de ‘Urker’ B-17 bommenwerper is aandacht. Voor de liefhebbers: het boek is te bestellen via www.ongeland.nl.